

Tähtvere Elu

Rahinge Kool 190, Ilmatsalu Kool 35

Kallid Rahinge Kooli ja Ilmatsalu Põhikooli vilistlased, endised ja praegused töötajad!

Olete oodatud meie kahe kooli juubeli suurejoonelisele tähistamisele!

Vilistlaspidu saab avapaugu Ilmatsalu Põhikoolis reedel, 24.05.2024 kell 18.00.

Koolimajas toimub kontsertaktus, võimalus on kohtuda endiste õpetajate ning klassikaaslastega, meenutada kooliaega ja luua uusi mälestusi.

Kell 20.00–02.00 toimub Ilmatsalu motelli kahel korrusel ning õuealal vilistlaspidu. Õhtu muudavad meeleolukaks ansambel ja õhtujuht. Võimalik on osta erinevaid kokteile ja suupisteid (maksta saab nii sularahas kui ka kaardiga). Soovi korral saab broneerida laua, kuhu on võimalik ette tellida juba valmis suupisteid. Ilmatsalu motellis on võimalik broneerida ööbimist (saadaval 11 tuba).

Kuna pidu tuleb suur ja meeldejääv, siis **osalustasu** on 20€ (kuni 10.05)

Osalustasu kanda Tartu Linnavalitsuse pangakontole:

Saaja: Tartu Linnavalitsus

AS SEB Pank

EE401010102030203008

Kindlasti kasutada viitenumbrit 16860335000006

Selgitus:

„Vilistlaspidu 2024, osaleja nimi“

Osalustasu on alates 10.05 ja kohapeal ostes 25€.

Kohtumiseni kokkutulekul!

Loe ka lk 3

Linn soovib luua uue piletiliigi

Tartu linnal on plaanis tuua suve keskel välja Tartu linna ja MTÜ Tartumaa Ühistranspordikeskuse ühine pilet.

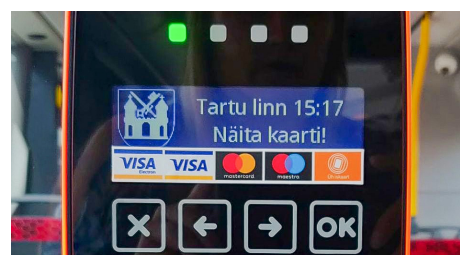
Endise Tähtvere valla piirides elavatele inimestele pakuvad ühistransporditeenust nii MTÜ Tartumaa Ühistranspordikeskus kui ka Tartu linn. Kuna tänava jaanuarist muutusid maakonnaliinid tasuliseks, siis tekkis osadel Tähtvere maapiirkonnas elavatel tartlastel vajadus soetada korraga nii maakonna- kui linnaliinipilet. Selleks,

et võimaldada ka selles piirkonnas elavatele tartlastele bussiteenuse kasutamist Tartu linna piletiga, on kavas luua piletitoode Tartu+. Uue piletitüübiga saab sõita nii linna- kui maakonnaliinidel Tartu linna piires.

Seda piletit saaksid osta inimesed, kelle elukohana Eesti rahvastikuregistris on registreeritud Tartu linn.

Kuna tegemist on piletiga, mis hakkab sõiduõigust andma nii Tartu linnaliini kui ka maakonnaliinide bussides Tartu

linna piires, siis peavad pileti liigi ja hinna kehtestama nii Tartu Linnavolikogu ja kui ka regionaalminister. Esialgsete plaanide kohaselt võiksid uued piletid kehtima hakata 1. juulist 2024.

Südalinna kultuurikeskuse detailplaneeringu eskiislahendus on avalikul väljapanekul

Kuni 22. aprillini toimub Vanemuise 1 krundi ja lähiala detailplaneeringu eskiislahenduse ning keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek. Kõik huvilised saavad avaliku väljapaneku jooksul teha ettepanekuid.

Detailplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju hindamise aruandega saab tutvuda nii Tartu kodulehel (www.tartu.ee/kultuurikeskuse-planeering) kui ka raekoja infokeskuses. 23. mail kell 17 toimub Tartu Linna raamatukogu saalis avalik arutelu, kus linnavalitsus tutvustab avaliku väljapaneku ajal esitatud arvamusi ja oma seisukohti.

Planeeritav ala piirneb Poe, Küüni ja Uueturu tänava ning Emajõega, planeeringu eskiislahendus lähtub rahvusvahelise arhitektuurivõistluse võidutööst „Paabel“ (autorid 3+1 arhitektid ja Kino maastikuarhitektid).

Eskiisil on näidatud hoonestusala, kuhu rajatakse südalinna kultuurikes-

kus. Ehitusõiguse määramisel lähtutakse üldplaneeringu eesmärgist säilitada vähemalt pool pargist rohealana ja luua alale terviklik avalik ruum. Pargialal säilitatakse need puud, mis ei jää südalinna kultuurikeskuse ehitusalale. Eemaldada või asendada on lubatud puud, mis jäävad keskuse ehitusalale või on kehvast seisukorras. Kultuurikeskuse katus on kavandatud rajada osaliselt haljaskatusena.

Emajõe-äärsel alale on lubatud rajada toitlustus- ja teenindushooned, sh arvestatakse olemasolevate kohvikute säilimisega. Parkimine turuhoone ümber säilib, kuid parkimiskohtade arv ja paigutus võib tulevikus muutuda, sest detailplaneering annab võimaluse luua Uueturu tänava pikendusena jalakäijatele mugava otsepääsu Emajõe äärde.

Ajalooline Kauba tänav taastatakse jalakäijate tänavana. Vabaduse puistee kavandatakse planeeringuala ulatuses tänavana, kus on kõnniteed, rattarajad ja kahesuunaline sõidutee (üks sõidu-

rada kummaski suunas). Autode parkimine on kavandatud hoone maa-alusele korrusele, kuhu juurdepääs on planeeritud Uueturu tänavalt.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõus on välja toodud, et planeeringu elluviimise laiem mõju linnaruumile on positiivne. Kultuurikeskus uue funktsionaalse ja arhitektuurilise sihtkohana tugevdab Tartu linna toimimist, tõuseb roheala kvaliteet ning maastik muutub atraktiivsemaks.

Pärast avalikku väljapanekut ja avalikku arutelu jätkatakse detailplaneeringu täpsustamist ehk põhilahenduse koostamist. Ka detailplaneeringu põhilahendus suunatakse avalikult väljapanekule ja toimub avalik arutelu, mis on plaanis sügisel.

Detailplaneeringu info: www.tartu.ee/kultuurikeskuse-planeering

Lilian Lukka

Tartu linnavolikogu 21. märtsi istungil

Linn korraldab Sõpruse silla rekonstrueerimise hanke

Volikogu andis linnavalitsusele loa kuulutada välja riigihanked Sõpruse silla ja lähiala rekonstrueerimiseks ning omanikujärelevalve tellimiseks.

Sõpruse silla uuendamise käigus paranevad ratturite ja jalakäijate liikumisvõimalused ja liiklusohutus. Lisaks neljale sõidurajale saab sild laiad rattaja jalgteed ning neli uut sillale viivat

treppi, sild ehitatakse mõlemalt poolt laiemaks.

Sõpruse silda rekonstrueeritakse kahes etapis aastatel 2024–2026 ning töid tehakse vaheldumisi mõlemal silla poolel nii, et silda täielikult ei suleta. Käesoleval aastal on kavas alustada ühe poole uuendamisega, aastatel 2025–2026 rekonstrueeritakse silla teine pool ning Karlova-poolse lähiala tänavad.

Rekonstrueerimistöid soovib linn osaliselt rahastada kliimaministeeriumile esitatavast projektist „Jalgrattateede põhivõrgu rajamine Sõpruse sillal ja lähialal Karlovas“. Kui projekt kiidetakse heaks kogumalus 4 026 000 eurot, finantseerib linn projekti tegevusi 1 207 800 euroga ning toetus linnale on 2 818 200 eurot. Kokku kulub Sõpruse silla ja lähiala rekonstrueerimiseks eeldatavalt ligi 12 miljonit eurot.

Linn soovib vähendada joogivee kastmiseks kasutamist

Volikogu tunnistas kehtetuks Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja sätte, mis andis võimaluse taotleda veevärgist kastmiseks kasutatava vee mahaarvamist kanaliseeritava reovee arvestusest.

Joogivee kastmiseks kasutamise soodustamine ei vasta kaasaja arusaamadele keskkonnateadlikust käitumisest ning võib pikemas perspektiivis ohustada põhjaveevarusid. Linn soovib suunata inimesi leidma alternatiive, eelkõige koguma ja kasutama kastmiseks vihmavett.

Aune Rumm
volikogu kantselei juhataja

Priit Rajalo pere käib Tükil Tallinna elust puhkamas

ERRi Ringvaate saate toimetaja, endine Postimehe ajakirjanik Priit Rajalo on õppinud nii Rahinge kui ka Ilmatsalu koolis. Kooli lõpetas ta 1990. aastal. Praegu Tallinnas elavat teleajakirjanikku näeb aga praegugi väga tihti Ilmatsalu kandis liikumas.

Meenuta palun paari eredamat seika oma kooliaastatest?

Meenuvad fragmendid. Näiteks Rahinge koolist, mis oli mööda maanteed kodust umbes 4 kilomeetri kaugusel, käisime klassivendadega talvel koju mööda külmunud Tüki oja. Rahinge koolil oli ka oma aed, kus tuli suvel kohustuslikus korras mingi arv tunde tööl käia ja selle eest sai ÜKT (ühiskondlik kasulik töö) punkte. Aga et elasime nõ maal, siis suvi oli nagunii töötegemise aeg, ka lastel, ehk see kooli aia rohimine oli tüütu lisakohustus.

Ilmatsalu koolist meenub esimese asjana avarus. Sest kõigi õpetajate ja paarisaja lapse kasutada oli nüüd Rahinge puust kahekorruselises koolimaja asemel suur kolmekorruseline tuttuus koolihoone. Keemiaklassis oli näiteks isegi tõmbekapp, mida ma küll ei mäleta, et oleks kunagi kasutatud,

kuid moodsa vidinana oli ta olemas.

Ja muidugi on eredalt meeles päev, kui kooli taga mänguväljakul mõlemad käeluud puruks kukkusin ja seetõttu oma klassiga Ida-Saksamaale sõpruskoolile külla sõita ei saanud (tõsi, ära sain käia aasta hiljem aasta noorema klassiga).

Milline õpetaja Sind, sinu vaateid elule kõige enam mõjutanud on? Milline koolikaaslane?

Hariduse poolest ladusid kõige tugevama põhja alla vene keele õpetaja Urve Kõidam ja matemaatikat andnud Evi Org. Võin julgelt öelda, et tänu väga nõudlikule Urvele purjetasin selle vene keele oskusega nii gümnaasiumist kui ülikoolist läbi. Ilma Evilt saadud matemaatikatarkusteta poleks ma ilmselt ka Hugo Treffneri gümnaasiumi sisse saanud.

Toonastest klassikaaslastest on mul jäänud pidev kontakt Taavi ja Rauliga, kellega koos käisime juba lasteaias ning seega oleme head sõbrad olnud juba umbes 45–46 aastat. Kusjuures Taavi kolmas ja minu teine laps sündisid kuu-ajase vahega, nii et „noorte“ (olime mõlemad seks ajaks üle 40-aastased) isadena saime kogemusi vahetada ja teineteise võsukeste kasvamisele kaasa elada, mida teeme tänini.

Keda loodad mais toimuval vilistlaste kokkutulekul kohata?

Eks ikka kõiki oleks tore taas näha ning kuulda, millega tegeletakse ja kuidas vahepealsed aastad, mil pole nähtud, läinud on. Ja nagu tean, on ka paljud meie toonased õpetajad veel tegusaid, eks neilegi on huvitav rääkida, kuidas meil läinud on.

Kui sageli praegu lapsepõlvkodus käid?

Lapsepõlvkodus Ilmatsalus, täpselt öeldes Tüki külas, käin nii sageli kui tööd ja tegemised pealinnas seda võimaldavad ehk paar korda kuus ikka. Ja suvisel ajal, kui Ringvaade pausil, veedan seal suurema osa ajast. Põhjus käimiseks on muidugi see, et Tükil elab mu õde perega ning Tartu linnas mu abikaasa vanemad ja õe pere. Aga viis aastat tagasi hakkasime Tükil enda elamiseks ümber ehitama ka kunagist aiamaja, mis on osutunud (nagu vist enamik majaehitajaid omal nahal kogunud) aja-, töö- ja rahamahukamaks kui algselt planeeritud. Ja eks see distantsilt ehitamine on ka keerukas, sest nii mõnedki korrad on tulnud Tallinnast Tartusse sõita näiteks 15-minutiliseks vestluseks töömeestega. Kõige olulisem on aga see, et asukoht on väga ilus, lisapluss on linna lähedus ehk koht kus akusid laadida on imetore (mõnele võib tunduda kummaline, kuid mulle meeldib näiteks muru niita, sest sel ajal saab rahulikult omi mõtteid mõelda).

Mis ajast teie pere Ilmatsalus elas? Kui meenutad siin elatud aastaid, mis esimesena meenub?

Kui võtta Ilmatsalu kui alevikku, siis tegelikult seal olen elanud vaid 5 aastat

kuni 1982. aastani, mil kolisime vanematega oma majja Tükil. Ja ka sündinud olen ma Tükile (jah, füüsiliselt sündisin Maarjamõisa haiglas, sest Toomemäel asunud sünnitusmaja oli 1975. aastal remondis) ja esimesed eluaastad elasime ema sünnikodus, mis on meie praegusest Tüki kodust kilomeetri kaugusel ja kus praegu elab onunaine ja onupoeg oma perega.

Ehk siis Ilmatsalu alevikust mul väga eredaid mälestusi pole, küll aga Tüki kodust. See oli nullist ehitatud elurajoon ja eredalt on meeles, kuidas sinna pisikesi puid-põõsaid istutati, kuidas kuumal suvel tuletõrjeauto oli oja ääres, pump ojas ja kogu küla muruplatse ühe korraga kasteti, kuidas kogu küla viljapuude õitsemise ajal öökülmade aegu keset ööd üles tõusis ning märgi põhupalle põletas, et tossuga õisi kaitsta, kuidas külalapsed (kõik enam-vähem üheeaalised) päevad läbi meie maja ümber trihvaad ja kummikeksu mängisid või kergejõustikuvõistlusi korraldasid, kuidas suvel küla kõrval asunud tiigil ujumas ning traktori ratta õhukummiga sõitmas käidi, kuidas talvel külmunud oja jää peal

matkamas käidi ja kuidas me kanu, parte, hanesid või siga toitsime (jah, nõukogude ajal oli pea iga majapidamine väikestviisi ka isemajandav).

Kas plaanid millalgi perega tagasi lapsepõlvekoju elama tulla või jääb see siiski nõ teiseks koduks?

Sellist plaani hetkel pole, sest nii minul kui abikaasal on töö Tallinnas, vanem tütar käib veel 11. klassis ehk enne kui temal keskkool läbi, seda kindlasti ei juhtu. Oleme muigamisi rääkinud, et Tartust Tallinna kolimise otsus (et kumba linna me siis jääme) tuli langetada, kui vanem tütar hakkas 1. klassi minema, siis aastal 2026 avaneb taas võimalus Tallinna jäämist või Tartusse naasmist kaaluda, sest siis alustab noorem tütar kooliteed. Loode-tavasti on selleks ajaks ka maja ehitus lõpule jõudnud ja vähemalt selle pärast ei peaks muretsema, et kuhu Tartusse kolides elama asuda. Aga hetkel võtame seda jah kui kohta, kus Tallinna elust puhkamas käia.

Millised on sinu arvates Tüki küla peamised võlud?

Nüüd on sellele eriti lihtne vastata – elad maal, kuigi kirjade järgi linnas. Suveõhtutel saab ikka mõnusasti oja ääres istuda, ilma, et müra segaks. Samas autoga või rattaga (olen Tartusse ka jooksnud ja kooli ajal seda vahemaad jalgsi käinud) oled loetud minutite pärast Raekoja platsil. Me abikaasaga pole sellised keset metsa ja teistest eemal elada soovivate inimeste tüüpi.

Kui palju oled kursis kohaliku eluoluga?

Usun, et piisavalt. Nüüd, kui Tüki ja Ilmatsalu on haldusreformi järel Tartu linna osa, siis kui Tartu Postimees midagi selle kandi kohta kirjutab, loen alati. Tähtvere Elu sirvin. Ja muidugi on tänuväärne allikas mu õde Triin, kes töötab Ilmatsalu raamatukogus ja räägib kõige olulisemad „küla uudised“ ära, kui kokku saame või helistab, kui midagi on sedavõrd pakulist.

Küsitles
Helle Tolmoff

Tartu linn uurib vanemaealiste tartlaste eluolu

Linnavalitsus tellis uuringu, et saada teada, kuidas elavad Tartu linna 60aastased ja vanemad inimesed.

Uuringus küsitakse kaheksa linnaelu valdkonna kohta alates vanemaealiste väärtustamisest ja lõpetades transpordi teemadega. „Täna me teame vähe 60aastaste ja vanemate inimeste kohta. Proovime selle uuringuga täita tühimikku, et saaksime paremini teha andmepõhiseid otsuseid linnaelu kujundamisel,“ ütles abilinnapea Mihkel Lees.

Foto: Silver Gutmann

Uuring, mille viib läbi Tartu ülikool, peaks andma ülevaate inimeste eluolust nii linnaosade kui ka erinevate vanusegruppide lõikes. Küsitlusse kaasatakse ligi tuhat elanikku. Inimesed satuvad valimisse juhuslikkuse alusel rahvastikuregistris olevate andmete järgi.

Kui inimene satub valimisse, saadetakse talle esmalt e-posti teel kutse uuringus osalemiseks. Kui inimesel ei ole e-posti aadressi või ei ole ta mingil põhjusel veebiküsimustikule vastanud, võetakse temaga ühendust telefoni teel. Need, kes ei ole sattunud valimisse, kuid soovivad siiski oma arvamust avaldada ja uuringusse panustada, võivad võtta ühendust Tartu ülikooliga (Kristiina Vain, kristiina.vain@ut.ee, tel 5902 0739).

Uuringu korraldajad on tänulikud igale vastajale, kes oma arvamust avaldab – saadud info aitab paremini mõista vanemate inimeste elukorraldust erinevates linnaosades ja suunata linna arenguid nii, et need arvestaksid rohkem vanemate inimeste vajadustega.

Paneme uuringus osalejatele südamele, et küsitlusele vastates ei jagaks te infot, mida võidakse teie kahjuks kasutada – info oma täpse aadressi, pangakonto või muu sellise kohta. Tartu linnavalitsuse tellitud ja Tartu ülikooli poolt läbiviidavas uuringus ei küsita selliseid andmeid ja sel juhul võib olla tegemist pahatahtliku tegevusega. Küsitlust viib läbi Norstat Eesti AS – kui te kahtlete selles, kas küsitaja on see, kellenä ta end esitleb, palume nendega ühendust võtta telefonil 680 8955 või e-posti teel info@norstat.ee.

Lasteaias toimus emakeelepäeval sõpruskohtumine ja tõeline keelekümbus

Ükskord said kokku kaks tugispetsialisti ja pidasid omakeskis plaani, kuidas teha koostööd mitte ainult omavahel, vaid hoopis suuremalt – lasteaedade vahel. Plaanipidamise hetkel ei olnud neil aimugi, et see kõik niimoodi võiks lõppeda.

Ühel ilusal päeval võtsidki Tartu Mõmmiku lasteaia õpetaja abid kätte ja sõitsid Ilmatsalu Lepatriinu lasteaeda kohale. Ja mitte ainult niisama, vaid kohe pooleks päevaks, igati sai oma le oma rühma, kus külas sõbraks olla ja tegemisi-toimetamisi jälgida. Pärast vahtasime ka mõtteid ja muljeid, mida oli loomulikult väga palju.

Ots oli lahti tehtud. Mõmmikupere kutsus ka meid külla. Ja me läksime. Milline imeline metsamaja..., lõhna-

purgid - mmm, tunnetusrada trepi all peidus. Kui palju vene ja ukraina keelt kõnelevaid lapsi ühes rühmas, päris keelekümbus!

Aga lasteaed, see on ju ometi lastele? Jaa muidugi! Sellepärast jätkuski emakeelepäeval tõeline sõpruskohtumine ja keelekümbus meie uute sõpradega, millest said nüüd juba osa ka lapsed. Ilmatsallu sõitsid külla Mõmmiku lasteaia kahe rühma lapsed. Täpitriinud tegid tervele majale vahva etenduse „Rongisõit“. Hiljem võõrustasid meie külalisi nii toas kui õues Triibutriinud ja Rõõmutriinud. See ongi tõeline keelekümbus, kui saad oma uue sõbraga koos mängida lemmikmängu ja suhelda emakeeles. Muideks, Triibutriinude rühma loomaaias oli ka õnneks soodne perezilet, ainult 10 eurot! Kes soovib,

saab tulla ise uurima, sest loomaaed on endiselt avatud, Pargi tee 4. Kui raha maha unustad, siis selle saab kohapeal ise meisterdada! Ja kui juba kohale tuled, pane mugavalt riidesse, ehk õnnestub sinulgi neid vahvaid liikumismänge mängida, mida Rõõmutriinud ja Triibutriinud sõpradele õpetasid. Mõmmiku lasteaia lapsed ütlesid, et nii tore oli koos mängida ja ei raatsigi lõunaks tagasi minna. Aga minna siiski tuli. Lehitati uutele sõpradele ja uuriti, millal võiksime taas kohtuda?

Meie aasta teema hoiab ja kannab meid „Hoian oma ja austan teisi“ – Tartu 2024

Liina Järvasoo
lasteaia eripedagoog

Kohalik kultuuriklubi – nimega Nepiklubi

Nepiklubi on Ilmatsalus tegutsenud juba üle kümne aasta. Selle ajal jooksul on toimunud 44 kokkusaamist. Alustasime Tähtvere valla ajal Kohtumiste Klubi nime all 26. aprillil 2013. Peale valla liitumist Tartu linnaga, otsustasime panna Tähtvere valla vapilinnu Rohunepi auks kultuuriklubile nimeks Nepiklubi. Nime pühitsemise tseremoonia toimus 18. veebruaril 2018. Klubi presidentideks on Helis Pajur ja Tiit Tiido.

Pidudele oleme kutsunud erinevaid külalisesinejaid. Meil on külas käinud kalahull, kirjanik-kulinaar Vladislav Koržets, zooloog Aleksei

Turovski, Pille Pürg humoorikate paarodiatega, Artur Raidmets ja Peeter Kaljumäe lõbusate kupleedega, Rahvusoperi Estonia solist Reigo Tamm ja pianist Johan Randvere, kirjanik Kristina Ruder, muusik Fred Rõigas, lõõtspillimängija Kristi Kool, teadusteater, külateatrid, mustkunstnikud ja lisaks on rahvast lõbustanud erinevad show- ja rahvatantsurühmad, pillimängijad ning segakoorid. On olnud nii diskosid kui teemaõhtuid ja laudkonnad on saanud võistelda viktoriinides. Peolt ei puudu ka kunagi ansambel, sest elava muusika saatel on mõnus jalga keerutada. Alustasime pidudega koolimaja saalis, sealt liikusime Tartu Agro saali ja edasi Ilmatsalu Motelli saali. Nii, et oleme tantsinud ja pidutsenud kõikvõimali-

kes meie kandi saalides.

Nepiklubi Naistepäevapidu toimus sellel aastal varakult 1. märtsil ja peopaigaks oli Kandiküla Koolituskeskus. Järgmine pidu on tulekul juba peagi! Kõige värskema info leiad alati Ilmatsalu Huvikeskuse facebooki lehel.

Kohtumiseni Nepiklubis!

Mai Luiga

Tiigi Seltsimaja
Ilmatsalu huvikeskus
kultuurispetsialist

26. aprill 2024 kell 19.00
Ilmatsalu Motelli ülemises saalis, Järve tee 15

MÄLUMÄNG

Ilmatsalu V karikavõistlus mälumängus

Mängujuht Kalev Möru
Võistkonnas 4 liiget. Võistkondade eelnev registreerimine tel 5330 0049 või kirjutada Mai.Luiga@tartu.ee

Ilmatsalu Mälumängu korraldab: ILMATSALU HUVIKESKUS

Kliinikumi tervise töötubadesse on oodatud kõik huvilised

Tartu Ülikooli Kliinikumi patsienditeenistuse eestvedamisel toimuvad tervise töötoad, kuhu on oodatud nii patsiendid, nende lähedased kui ka muu kogukond. Töötubade eesmärk on toetada inimesi oma tervise eest hoolitsemisel.

Tervise töötubades pakuvad kliinikumi töötajatest erialaspetsialistid tervisenõu erinevatel teemadel ning õpetavad uusi oskusi tervise hoidmiseks ning edendamiseks. Igas töötuba keskendutakse ühele kuni kahele konkreetsele teemale.

Lisaks praktilistele oskustele on osalejatel võimalik küsida ülikoolihaigla töötajatelt nõu usaldusväärse terviseteebe osas. Näiteks, milliseid infokanaleid usaldada, kuidas ohutult ravimeid tarvitada, kuidas valmistuda haiglasse tulekuks või kuidas ise aktiivselt haiglaravi järgselt oma paranemisele kaasa aidata.

Kliinikumi töötubades osalemiseks ei ole vaja ette registreeruda. Töötoad toimuvad L. Puusepa 8 maja 1. korrusel E-korpuses lillepoe kõrval, kui ei ole teavitatud teisiti. Osalejad on oodatud ette saatma ka oma küsimusi kasutades selleks kliinikumi Facebooki kanalis vastavat töötoa sündmust või e-posti aadressi patsiendiinfo@kliinikum.ee.

Kliinikumi tervise töötoad

- ▶ **18.04** kell 11–13 südame tervise töötuba
- ▶ **30.05** kell 11–13 naiste tervise töötuba (L. Puusepa 8 ja Kvartali keskus)
- ▶ **06.06** kell 11–13 elustamisaparaadi kasutamise töötuba
- ▶ **26.09** kell 11–13 tervisenäitajate töötuba
- ▶ **10.10** kell 11–13 vaimse tervise töötuba
- ▶ **16.10, 17.10** „Sinu käed päästavad elu” elustamise töötuba (L. Puusepa 8, L. Puusepa 1a)
- ▶ **28.11** kell 11–13 meeste tervise töötuba
- ▶ **09.12** kell 11–13 töötuba „Tervemate jõulude teejuht”

Detailsem info iga töötoa kohta lisatakse TÜ Kliinikumi Facebooki ja [kodulehele](#).

Luuletus koduigatsusest tõi presidendilt esinemiskutse

President Alar Karis kutsus kolmandat korda jaanuaris-veebruaris kooliõpilasi vanuses 7–19 aastat kirja- ja mõttealgutele. Teema „Kas ma Eestit unes nägin?“ tõukub luuletaja Juhan Liivi luuletusest, kelle 160. sünniaastapäeva tänavu tähistame.

Sellest ülekutsest võttis osa ka Ilmatsalu Põhikooli endine õpilane Iiti-Piia Mae, kes õpib praegu Tartu

Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasiumi 12. klassis.

Iiti-Piia kirjutas Eesti-teemalise luuletuse koduigatsusest ning kuu aja pärast helistati temale presidendi kantseleist ning pakuti võimalust oma luuletust esitada riiklike teenetemärkide tseremoonial ERMis, mis toimus 21.02.2024.

Triin England

*läbi oma sinisilmade jälgin enda ümbrust.
tuule käes tantsivaid puid,
neid puid mis ulatuvad maast taevani
ja mis vaikselt suudlevad kuud*

*ma näen vihmapiiskade kätte uppuvaid lilli
ning väikeste jalgade all tallatud muru*

*jälgin ka silmapiiril mulle silmapilgutavat
päikest, mis pimestab mind kaunis tugevalt.
ma vaatan otse selle kuuma kera sisse,
nautides viimseid hetki nägijana*

*nüüd tunnen ma võilillede lõhna tugevamalt
kui enne. juurde hüilib ka äikesetormi järgne
värsked õhk. maasikate punane värvus jõuab
mu naha alla*

ja ma tunnen nende magusat maitset

*oh kui kaunis on kuulda mere ilusat kohinat,
puude sahinat ja rohutirtsude tasast laulu,
mille refräänid laulavad kajakad*

*paljaste varvastega jooksen läbi kuuma liiva
puude varjus lebava märja muru peale*

*viskasin end pikali niiskele rohelist karva
samblale ning surusin käed läbi sambla, et
kallistada tugevalt musta mulda*

*ma vajusin vaikselt maasse ja
avasin oma
pisaraid täis silmad.*

Tartu. Raamatukogu/Presidendi Kantselei

TARTU
OSKAR LUTSU
NIMELINE LINNARAAMATUKOGU

EESTI KULTUURKAPITAL

8. aprillil 2024 kell 10:20
Ilmatsalu raamatukogus
(Kooli tee 5)
Info: 58872118

Kohtumine algklasside õpilastega
Külas lastekirjanik

HEIDI RABA

TARTU
OSKAR LUTSU
NIMELINE
LINNARAAMATUKOGU

EESTI KULTUURKAPITAL

18. aprillil kell 17.00
Ilmatsalu raamatukogus
(Kooli tee 5)
Info: 58872118

KOHTUMINE
KIRJANIKUGA

Külas **TIINA LAANEM**

Kiired päevad on käes ka peamiselt suvelilledega kauplevas Haage aiandis. Esimesed kevadekuulutajad on võõrasemad. Aiandi perenaine Anne Lauringson, mida soovitate kiirematele istutajatele, kui vahepeal juhtumisi öösel mõni kraad külma tuleb?

Esimesed õiteilu pakkujad on võõrasemad ja ka sarvkannikesed. Võõrasemad suudavad vapralt taluda kuni 5 miinuskraadi ja seetõttu võib need rahumeeles juba varakult välja istutuspottidesse ja rõdukastidesse panna. Kui selgub, et lubatakse suuremaid külmakraade, on siiski väga suureks abiks, kui istutus ööseks kattelooriga katta või taimed võimalusel pisut soojemasse kohta tõsta.

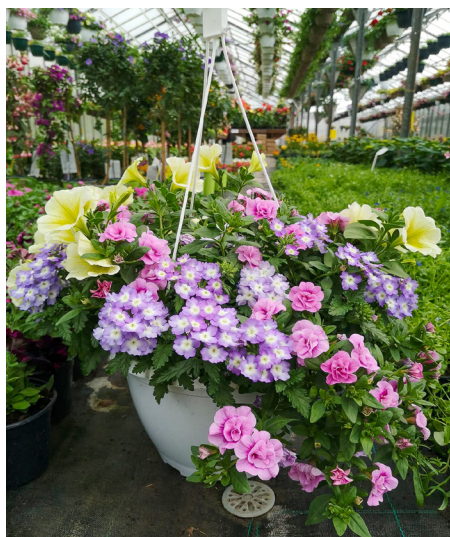
Võõrasemadega samal ajal on müügil neile sarnased, ent pisut väiksemate õite ja lehtedega rikkalikult õitsevad sarvkannikesed. Erinevalt lühiealisest võõrasemast, mis meil talve tavaliselt üle ei ela, on sarvkannike talvekindel ja pikaeline püsik. Suveks võib sarvkannikese aeda peenrassa istutada. Meeles tuleks pidada seda, et sarvkannike õitseb rohkesti päiksepaistelises või poolvarjulises parasniiske mullaga kasvukohas. Maja lõunapoolse kuumma seina äärde ei tasu sarvkannikest istutada – liiga soojas ja kuivas võivad taimed hukkuda.

Kas saab välja tuua mingid trendid või moevoolud suvelillenduses?

Suvelilled valik on erakordselt lai ja mitmekesine. Tuntumad on petuuniad, raudürdid, lobeeliad jne. Suvelilledel hulgas on ka lehtdekoratiivseid taimi.

Need ongi järjest enam hakanud klientidele huvi pakkuma, kuna vajavad vähem hoolt. Suvist aiaanumat võib kujundada kas ühest samast suvelillest või sobitades kokku mitmest erinevast liigist või isegi sordist taimi. Samuti on meeleolukas kasvatada suvelilli koos püsikutega. Hoolikalt võib ka suvelilledel võrsete otsi kärpida. Sellega muudab nende kasvukuju kompaksemaks ja stimuleerid uute õiepungade tekkimist.

Uuematest ja trendikamate sortidest võib nimetada näiteks rikkalikult õitsevat ja rippuvat tiivulist tunbergiat, purpurvanikut ja tiiviklille.

Nimetage mõned sordid, mis teie arvates sobivad kõige paremini rõdukastidesse ja pottidesse?

Rõdukastidesse ja pottidesse sobivad kõik lilled, mis perenaisele meeldivad. Arvestada tuleb vaid kasvukohta, kas

on varjuline või kuuma päikesega terrass. Aja puudusel kasvatatakse ise terrassil vähest hoolt vajavat võimsakasvulist liikidevahelist pelargooni, mis on aretatud ripp- ja viirpelargoonist. See lill on saanud aretuse käigus endale mõlema liigi parimad omadused.

Et suvelilled külmade tulekuni kaunilt õitseksid, tuleb neid korralikult kasta ja väetada. Rohkem kui peenras kasvavad lilled vajavad tähelepanu konteineritaimed. Kuna substraadi kogus on lillekastis-potis piiratud, on oht selle kiirele läbikuivamisele ja toitainete vaeguse tekkimisele. Selle vältimiseks tuleb taimi regulaarselt kasta ja väetada. Parim lahendus taimel väetise saamiseks on lisada kastmisveele vedelväetist või lahustuvat pulberväetist. Suvelilli võiks väetada õitsemise ajal igal kastmiskorral. Väetisepudelitel on küll kirjas, et taimi peaks väetama üks kord nädalas, aga seda on tegelikult vähe. Eriti amplites ja pottides on õitemass väga suur, samas taimedele mulda vähe, sellepärast pole võimalik taimi üle väetada. Meie suvi on lühike ning kõik soovivad, et ostetud suvelilledest kasvaksid suured ja uhked taimed.

Millised on selle suve uued tulijad?

Sellel suvel on kindlasti lemmikuteks dekoratiivsed üheaastased kõrrelised, eri värvi kirinõgesed, bataadid ja muidugi ripp-petuuniad oma dekoratiivse õitemassiga. Uudseks on ka petuunia sort „Vista“, mis ei vaja vanade õite ära nokkimist ja mis on ilmastikukindel.

Küsitles **Helle Tolmoff**